

Program za provjeru inovativnog koncepta - PoC

I. O Programu za provjeru inovativnog koncepta

Programom provjere inovativnog koncepta se prepoznaje potreba za podršku inovacijama od najranijih faza istraživanja kako bi se osigurao pred-komercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta.

Provjera inovativnog koncepta potrebna je kako bi se pružili dokazi da su novi proces ili tehnologija ostvarljivi i da potencijalno mogu imati komercijalnu primjenu. Za nova preduzeća koja traže ulagače, uspješna provjera inovativnog koncepta će dati potencijalnim ulagačima sigurnost da je prototip ili proces daljeg razvoja tehnički izvodljiv, na taj način pomažući preduzeću u privlačenju klijenata i ulagača. Program će omogućiti sprovođenje sveobuhvatne komercijalne i tehničke verifikacije i validacije rezultata istraživanja s komercijalnim potencijalom, šta se radi kako bi se smanjili tehnički i komercijalni rizici te identifikovala najprikladnija strategija komercijalizacije i zaštitila inovacija.

Program PoC je jedna od najranijih faza u razvoju inovacija u kojoj se tek potvrđuje ispravnost koncepta tehnološkog rješenja pa projekti koji sadrže aktivnosti razvoja proizvoda, usluge, tehnologije, procesa kao i komercijalizacije neće biti finansirani iz Programa provjere inovativnog koncepta.

U sklopu ovog programa finansiraju se projekti koji imaju visok tehnološki rizik to jest oni za koje nije poznato može li se predloženo rješenje izraditi i kao takvo funkcionisati. Rezultat PoC-a može biti i pozitivan i negativan odnosno ovaj program će dati odgovore o isplativosti daljeg ulaganja u razvoj. Uspješni PoC projekti će pružiti ulagačima sigurnost da je proces tehnički izvodljiv i da prototip funkcioniše.

Programom će se primarno finansirati istraživačke aktivnosti na nivou tehnološke spremnosti TRL 3-4¹, koje se mogu svrstati u kategoriju industrijskog istraživanja².

Glavni cilj programa je **podrška inovacijama u ranoj fazi istraživanja** kako bi se osigurao pred-komercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta te jačanje kapaciteta i sposobnosti naučno-istraživačkih institucija za istraživanje, razvoj i inovacije.

Cilj Programa: Povećanje razvoja i uvođenja inovativnih proizvoda ili procesa koji su rezultat primijenjenih istraživačko-razvojnih aktivnosti.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0341:FIN:EN:PDF>

TRL 3: Eksperimentalno dokazivanje koncepta

TRL 4: Laboratorijska validacija tehnološkog koncepta

² Industrijsko istraživanje znači planirano istraživanje ili kritički pregled u cilju sticanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga. To obuhvata stvaranje sastavnih dijelova složenih sistema i može uključivati izradu prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim interfejsima postojećih sistema te pilot-linije ako je to neophodno za industrijsko istraživanje, prvenstveno za provjeru generičke tehnologije.

Specifični ciljevi:

- a) Povećanje prenosa rezultata istraživanja i razvoja u komercijalizaciju i
- b) Unapređenje kapaciteta naučno-istraživačkih organizacija za razvoj inovacija.

Rezultati koji se očekuju odmah nakon završetka sprovođenja projekata odnosno neposredni rezultati su sljedeći:

- a) Povećanje uključenosti osoblja u istraživačkoj organizaciji u istraživačko-inovativne aktivnosti
- b) Izrađen prototip s naglaskom na izradu u laboratorijskom okruženju
- c) Demonstrirana tehnička izvodljivost
- d) Izvršena provjera i/ili pokrenut postupak zaštite IV
- e) Izrađena analiza tržišta
- f) Izrađena studija isplativosti
- g) Izrađen koncept i/ili strategija za razvoj ili komercijalizaciju proizvoda

Teorija promjene je metodologija planiranja koja opisuje kako su zamišljeni procesi promjene u programu odnosno prikazuje odnose i korake između programskih aktivnosti, prelaznih rezultata te ishoda i učinaka, dok istovremeno navodi kontekst i indikatore kojima će se mjeriti neposredni rezultati, ishodi i dugoročni učinci.

- Očekivani dopiračni učinci
- Povećan udio inovativnih preduzeća koja stvaraju proizvode koji su novi za tržište
 - Povećan udio inovativnih preduzeća koja uvode procesne inovacije
 - Smanjen udio neinovativnih preduzeća s potencijalom za inovacije

Cilj Programa: Povećanje razvoja i uvođenja inovativnih proizvoda, usluga, tehnologija ili procesa koji su rezultat primijenjenih istraživačko-razvojnih aktivnosti

[A] Jačanje kapaciteta i sposobnosti privatnog sektora za razvoj inovacija

- Broj zaposlenih osoba u preduzeću u istraživačko-inovacijskim aktivnostima

[B] Kreiranje zalihe kvalitetnih inovativnih projekata s visokom razinom spremnosti za daljnji razvoj i komercijalizaciju

- Broj projekata u fazi razvoja proizvoda, usluga, tehnologija ili procesa

Ako: Ako stećno iskustvo osoblja preduzeća uključenog u istraživačko-razvojne aktivnosti bude adekvatno

Ako: je utvrđeno nepostojanje istog ili sličnog intelektualnog vlasništva i/ili su otklonjeni komercijalni rizici

Ako: je uspješno izrađen prototip ili je uspješno demonstrirano tehničko izvedivost

[a] Povećanje uključivosti osoblja u preduzeću u istraživačko-inovacijske aktivnosti

- Broj postojećih zaposlenika uključenih u provedbu projekta
- Broj novozaposlenih osoba uključenih u provedbu projekta

[b1] Broj izrađenih dokumenata u svrhu komercijalizacije inovacije

- Broj analitičkih dokumenata, studija, planova, strategija te sličnih dokumenata, a kojima je svrha podrška u komercijalizaciji tehnologija i inovacija povezanih s provedbom projekta

[b2] Demonstrirano tehničko izvedivost izrađen prototip s naglaskom na izradu u laboratorijskom okruženju

- Broj uspješno dokazanih koncepta
- Broj demonstracija tehničke izvedivosti

- Navazaposeljavanje i financiranje troškova plaća postojećih zaposlenika

- Nabava vanjskih savjetodavnih i pomoćnih usluga za inovacije

- Aktivnosti izrade prototipa i demonstracije tehničke izvedivosti

Ubrzan proces proizvodnje, povećana preciznost i kvaliteta proizvodnje ili značajno smanjeni troškovi proizvodnje

Uspostavljen program i sredstva su planirana u državnim proračunu

Zaposlenici Fonda za inovacije angažirani na aktivnostima upravljanja programom

Devolucion interes MSME za sudjelovanje u programu

ISHODI
NEPOSREDNI
REZULTATI
AKTIVNOSTI
UNOSI

Pretpostavke

II. Prihvatljivi podnosioci

U okviru ovog Programa podnosilac mora dokazati:

da je „**organizacija za istraživanje i širenje znanja**” ili „**istraživačka organizacija**” što znači subjekat (kao što su univerziteti ili istraživački instituti, agencije za prenos tehnologije, posrednici u inovaciji, fizička lica ili virtualni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (organizaciju na osnovu javnog ili privatnog prava) odnosno način finansiranja, čiji je prvenstveni cilj nezavisno sprovođenje temeljnog istraživanja, industrijskog istraživanja ili eksperimentalni razvoj odnosno upoznati široku javnost sa rezultatima tih djelatnosti, putem predavanja, objavljivanja ili prenosa znanja, u skladu sa Okvirom Zajednice za državne pomoći za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlju 1.3., tački 16. (ff).

- ✓ koja je **upisana u registar centara izvrsnosti, licenciranih ustanova i organizacionih jedinica iz člana 28 stav 3 ovog zakona koje vodi Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti ("Službeni list CG", br. 80/2010, 40/2011 - drugi zakon, 57/2014 i 82/2020);**

Podnosilac je u obavezi da bude upisan u Registar inovacione djelatnosti najkasnije 6 mjeseci od dana potpisivanja ugovora o grantu. Procedura registracije u Registru inovacione djelatnosti je počela u oktobru 2021. godine i kontinuirano je omogućena za sve zainteresovane subjekte inovacione djelatnosti. Registracija se vrši putem web portala: www.inovacije.gov.me.

III. Prihvatljivost partnera i formiranje partnerstva

Podnosioci moraju djelovati pojedinačno. Partnerske organizacije i partnerstvo bilo koje vrste nijesu prihvatljivi.

IV. Broj Prijava po Podnosiocu prijave

Podnosilac po Pozivu može podnijeti više od jednog projektnog prijedloga, s napomenom da se pojedinom korisniku bespovratna sredstva mogu dodijeliti samo jednom za svako djelovanje te se isti troškovi ni u kakvim okolnostima ne smiju dvaput finansirati iz državnog budžeta, programa Unije, međunarodnih izvora te drugih davalaca državne pomoći.

V. Trajanje projekata

Sufinansiranje u Programu može trajati najmanje 4 a najviše 12 mjeseci, što znači da projekti treba da budu postavljeni na način da je predviđene projektne aktivnosti moguće realizovati u roku od 4 do 12 mjeseci.

VI. Finansijska alokacija, iznosi bespovratnih sredstava i intenziteti državne pomoći

Ukupna vrijednost pojedinog projekta uključuje:

- bespovratna sredstva koja će biti dodijeljena pojedinom projektu od strane Fonda za dio prihvatljivih troškova projekta, i
- sredstva podnosioca prijave za sufinansiranje ostatka vrijednosti prihvatljivih troškova.

1. Iznosi bespovratnih sredstava

Fond za inovacije Crne Gore izdvojio je sredstva u ukupnom iznosu od 400.000,00 EUR za finansiranje inovativnih projekata po ovom Programu.

Najniži, odnosno najviši iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti pojedinom podnosiocu prijave i projektu iznosi:

- najniži iznos 20.000,00 EUR
- najviši iznos 40.000,00 EUR.

VII. Prihvatljive aktivnosti projekta

Prihvatljive aktivnosti su:

A)

- 1) Izrada prototipa u laboratorijskom okruženju
- 2) Demonstracija tehničke izvodljivosti

B)

- 1) Provjera i zaštita intelektualnog vlasništva
- 2) Analiza tržišta, Izrada studije izvodljivosti (engl. feasibility study), Izrada koncepta i/ili strategije za razvoj i/ili komercijalizaciju proizvoda (studija ili plan za komercijalizaciju)
- 3) Aktivnosti sprovođenja projekta.

Projekti koji će se finansirati ovim pozivom moraju obuhvatati minimalno jednu od aktivnosti iz Grupe A, u kombinaciji s minimalno jednom aktivnošću iz Grupe B. Optimalna kombinacija projektnih aktivnosti podnosiocu omogućava da procijeni izvodljivost poslovne ideje koja se temelji na predloženoj tehnologiji. Ukoliko se tokom sprovođenja pokaže da projekat nije izvodljiv iz tehničko-tehnoloških razloga, podnosilac nije u obavezi da sprovede predložene aktivnosti koje spadaju u Grupu B.

Aktivnosti koje se neće sufinansirati Programom su sve aktivnosti koje se odnose na razvoj proizvoda i komercijalizaciju.

VIII. Neprihvatljive aktivnosti projekta

Neprihvatljive projektne aktivnosti su:

- aktivnosti koje se odnose na komercijalizaciju, odnosno ulaganja u svrhu jačanja proizvodnih ili prodajnih kapaciteta podnosioca prijave;
- aktivnosti i troškovi istraživanja i razvoja koje su tehnološki razvijene niže od dozvoljenog nivoa TRL 3 ili više od TRL 4;
- aktivnosti stavljanja konačnog proizvoda, usluge ili tehnologije na tržište;
- aktivnosti povezane sa povećanjem proizvodnih i drugih kapaciteta podnosioca prijave u slučaju da se proizvod/usluga/tehnologija/proces ne mogu smatrati inovativnim;
- podizanje gotovine sa projektnog računa;
- i sve druge aktivnosti koje nijesu navedene u odjeljku Prihvatljive aktivnosti projekta.

IX. PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

1. **Troškovi plata osoblja** (bruto 2) zaposlenog kod podnosioca prijave i novozaposlenih koji će raditi na sprovođenju projekta.

Bruto 2 godišnja plata je stvarna trenutna plata zajedno sa socijalnim doprinosima zaposlenih za koje se očekuje da će raditi na projektu. Bruto platama pokriva se rad Rukovodioca projekta i stručnog tima (zaposlenih koji su uključeni u projekat) pod uslovom da su zaposleni podnosioca prijave s kojim imaju Ugovor o radu. Ostali dodaci na platu kao što su jubilarne nagrade, pokloni za djecu i regresu nijesu prihvatljivi za sufinansiranje sredstvima programa.

Prihvatljiv i opravdani trošak u Programu su bruto plate i dodatno zaposlenih osoba koje se angažuju isključivo za rad na projektu.

1.1. Postojeći zaposleni, za radno mjesto na kom je radnik zaposlen kod aplikanta u mjesecu koji prethodi mjesecu predaje projektnog prijedloga, bruto iznos se temelji na stvarnoj plati tog radnog mjesta:

a) za radno mjesto na kom postoji radnik koji je bio zaposlen kod aplikanta zadnjih 3 uzastopna puna mjeseca koji prethode mjesecu u kom se podnosi projektni prijedlog, bruto iznos temelji se na stvarnoj plati tog radnog mjesta;

b) za radno mjesto na kojem postoji radnik koji je bio zaposlen kod aplikanta kraće od 3 uzastopna puna mjeseca koji prethode mjesecu u kojem se podnosi projektni prijedlog te sa čijim se platnim listama može dokazati trošak bruto plate obračun

će se izvesti iz dostupnih zabilježenih bruto iznosa troškova zapošljavanja tog radnika za mjesec u kojima je radnik radio kod aplikanta za mjesec koji prethode mjesecu u kojem se podnosi projektni prijedlog, koji se onda propisno prilagođavaju za razdoblje od 3mjeseca.

1.2. **Novozaposleni**, godišnji bruto iznosi troškova plata obračunavaju se:

a) za novozaposlene osobe godišnji bruto iznosi troškova plata obračunavaju se na temelju dokumentovanih podataka o visini plate drugog zaposlenog osoblja raspoređenog na isto ili slično radno mjesto, a čiji su zadnji godišnji troškovi dostupni za referentno razdoblje odnosno za 3 uzastopna mjeseca koji prethode projektnom prijedlogu;

b) isključivo u slučaju kada kod podnosioca prijave niti jedna od zaposlenih osoba nije raspoređena na isto ili slično radno mjesto koje bi odgovaralo radnom mjestu novozaposlene osobe, za novozaposlene osobe godišnji bruto iznosi troškova plata obračunavaju se prema pravilniku o radu podnosioca prijave, nekom drugom dokumentu kojim se određuju visine plata u instituciji podnosioca prijave ili dogovorom u skladu sa obimom i zahtjevnosću radnog mjesta.

Ukupan iznos ovih troškova ne smije biti veći od 60% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

2. **Troškovi vanjskih usluga istraživanja**, ukoliko projektni tim nije u mogućnosti da samostalno izvrši pojedine aktivnosti.

Ukupan iznos ovih troškova ne smije biti veći od 50% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

3. **Troškovi materijala i sitnog inventara** za potrebe projekta. Sitni inventar odnosi se za materijale i uređaje čija je jedinična vrijednost manja od 300,00 eura bez PDV-a.

Ukupan iznos troška sitnog inventara ne smije biti veći od 10% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

4. **Troškovi instrumenata i opreme**, u opsegu i u razdoblju u kom se upotrebljavaju za projekat. Ako se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekat tokom cijelog njihovog vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se, u skladu s opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima, samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta. Pod stavku oprema spada oprema čija je jedinična vrijednost veća od 300,00 eura bez PDV-a. Podnosilac treba voditi računa o tome da je ta oprema zaista neophodna za provjeru koncepta i dokazati da se bez te opreme projekat ne bi mogao realizovati. **Troškovi opreme mogu biti najviše do 50% ukupnog iznosa koji se dodjeljuje iz programa PoC.**

5. **Troškovi službenih putovanja** povezanih sa sprovođenjem projekta. Navedeni troškovi ne smiju biti veći od 10% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

6. **Troškovi analize tržišta, izrade studije izvodljivosti, izrade studije ili plana za komercijalizaciju te troškovi provjere i zaštite intelektualnog vlasništva. Navedeni troškovi ne smiju biti veći od 20% dodijeljenih bespovratnih sredstava.**
7. **PDV na prihvatljive troškove** za koje aplikant ne može osigurati njegov povraćaj.
8. **Indirektni troškovi** nastali direktno kao posljedica sprovođenja projekta kod podnosioca obračunavaju se **po fiksnoj stopi do visine od 7% iznosa ukupne vrijednosti prihvatljivih direktnih troškova projekta.**

Indirektni troškovi nastali sprovođenjem projekta se ne pravdaju i uključuju na primjer:

- troškove najma i održavanja prostora (zakonom propisani periodični pregledi, zamjenu istrošenih materijala i elemenata, periodične i vanredne radove i popravke),
- režijske troškove koji uključuju grijanje/hlađenje, struju, vodu, odvoz otpada

Bespovratna sredstva koja se dodjeljuju podnosiocima koji zadovoljavaju definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja“ u skladu sa Okvirom Zajednice za državne pomoći za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlju 1.3., tački 16. (ff), **ne predstavljaju državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći**, te u tim okolnostima intenzitet pomoći za troškove prihvatljive za finansiranje bespovratnim sredstvima može dostići **90% prihvatljivih troškova projekta**, uzimajući u obzir maksimalnu vrijednost iznosa bespovratnih sredstava koja se može dodijeliti pojedinom projektu.

Organizacije za istraživanje i širenje znanja („istraživačke organizacije“) nisu primaoci državne pomoći ako ne zadovoljavaju uslove za preduzeće. Ti uslovi ne zavise od njihovog pravnog statusa, odnosno o tome je li osnovan u skladu s javnim ili privatnim pravom, ili od njegove ekonomske prirode, odnosno o tome nastoji li da ostvari dobit ili ne. Ono što je odlučujuće za neispunjavanje uslova iz definicije preduzeća jeste činjenica da ekonomske djelatnosti koje se sastoje od ponude proizvoda ili usluga na određenom tržištu ne premašuju 20% ukupnih godišnjih kapaciteta organizacije. U slučaju da se istraživačka organizacija bavi i ekonomskim i neekonomskim djelatnostima, javno finansiranje neekonomskih djelatnosti neće biti obuhvaćeno članom 107. stavom 1. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije, ako je moguće nedvosmisleno odvojiti dvije vrste aktivnosti, njihove troškove, finansiranje i prihode kako bi se djelotvorno izbjeglo unakrsno subvencionisanje ekonomske djelatnosti.

Podnosilac prijave je dužan da prouči Smjernice za korisnike vezane za primjenu pravila o državnoj pomoći i usklađenost s glavnim odredbama potvrdi Izjavom podnosioca prijave (Izjava o neekonomskim aktivnostima).

X. *Neprihvatljivi troškovi*

Sljedeći troškovi nijesu prihvatljivi:

- Porez na dodatu vrijednost (PDV) za koji je moguće zatražiti povraćaj;
- Dugovi i troškovi otplate duga (kamate);
- Naknade za gubitke, dugove ili potencijalne buduće obaveze;
- Troškovi koje je Aplikant prijavio, a finansirani su u okviru druge akcije ili programa koji dobije sredstva iz drugih javnih izvora finansiranja;
- Kupovina zemljišta ili objekata, uključujući i renoviranje;
- Kupovina vozila i leasing;
- Troškovi sudskih i vansudskih sporova;
- Troškovi za otvaranje, zatvaranje i vođenje računa;
- Gubici od razmjene valuta, naknade i kazne;
- Krediti trećim licima;
- Nefinansijska ulaganja;
- Troškovi reprezentacije;
- Troškovi regrutovanja, preseljenja ili pretplate;
- Nabavka polovne ili remontovane robe;
- Troškovi održavanja patenata koji nijesu proizašli iz projekta;
- Troškovi koji se odnose na razvoj i komercijalizaciju;
- Troškovi učešća i putovanja na sajmove i konferencije sa svrhom komercijalizacije;
- Troškovi oglašavanja, prodaje i/ili distribucije proizvoda ili usluga.
- Svi ostali troškovi koji nijesu navedeni u kategoriji prihvatljivih troškova.

XI. *Sufinansiranje od strane podnosioca prijave*

Podnosilac prijave se obvezuje da će osigurati dodatna sredstva za sufinansiranje projekta. Sufinansiranje može biti iz vlastitih izvora ili osiguravanjem finansiranja na drugi način. Sredstva ne smiju biti iz bespovratnih javnih izvora, niti iz sredstava Evropske unije.

Iz sredstava sufinansiranja od strane podnosioca prijave mogu se finansirati svi prihvatljivi troškovi ovog Programa, odnosno troškovi koji se odnose na prihvatljive aktivnosti projekta.

XII. *Dvostruko finansiranje*

Načelo zabrane dvostrukog finansiranja podrazumijeva da se treba izbjegavati dvostruko finansiranje istih troškova iz državnog budžeta, programa Unije, međunarodnih izvora te drugih davalaca državne pomoći. Pojedinom podnosiocu sredstva se mogu dodijeliti

samo jednom za svako djelovanje, a isti troškovi ni u kakvim okolnostima ne smiju se dvaput finansirati iz gore navedenih izvora.

Podnosioci ne smiju tražiti/primiti sredstva iz drugih javnih izvora za troškove koji će im biti nadoknađeni u okviru prijavljenog i za finansiranje odabranog projekta.

Ukoliko je podnosilac konkurisao za sredstva od drugih davalaca državne pomoći za iste opravdane troškove, potrebno je da dostavi izjavu u kojoj se navodi iznos i status ove pomoći.

XIII. Prihvatljiva područja istraživanja i razvoja

Ovaj Program usklađen je sa strateškim prioritetima utvrđenim Strategijom pametne specijalizacije (2019-2024):

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam; i
- Informacione i komunikacione tehnologije kao horizontalni prioritet.

Najmanje 70% raspoloživih sredstava Fonda u okviru ovog Programa biće opredijeljeno za prijave u navedenim prioritetnim oblastima Strategije pametne specijalizacije Crne Gore, u zavisnosti od dostupnosti kvalitetnih projekata.

XIV. Postupak dodjele bespovratnih sredstava

Da bi se prijavio na Javni poziv, Prihvatljivi podnosilac prvo mora da se registruje na portal Fonda putem linka www.programifonda.me. Zahtjev za registraciju naloga se automatski odobrava, nakon čega Prihvatljivi podnosilac dobija potrebne akreditivne putem maila. Nakon registracije, Prihvatljivi podnosilac može podnijeti svoju Prijavu direktno na portalu.

Potencijalni podnosioci prijave mogu za vrijeme trajanja Javnog poziva postavljati pitanja u svrhu dobijanja dodatnih pojašnjenja i obrazloženja odredbi Poziva. Upiti se mogu postavljati do kraja radnog dana prije zatvaranja Javnog poziva.

U postupku dodjele bespovratnih sredstava (u daljem tekstu: postupak dodjele) sprovode se:

1. procjena projektnih prijedloga u odnosu na administrativne kriterijume
2. procjena projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume odabira
3. donošenje Odluke o finansiranju.

Postupak dodjele sprovodi Fond za Inovacije Crne Gore.

S obzirom na vrstu, kompleksnost i broj očekivanih projektnih prijedloga te zahtjevnost i složenost postupka dodjele, postupak dodjele traje maksimalno 120 dana od dana zatvaranja poziva. Cilj provjera u okviru postupka dodjele je provjeriti usklađenost

projektnih prijedloga s dolje navedenim administrativnim i kriterijumima za ocjenu kvaliteta. *U opravdanim slučajevima Fond za Inovacije Crne Gore može produžiti trajanje postupka dodjele o čemu izdaje obavještenje.*

1. Procjena projektnih prijedloga u odnosu na administrativne kriterijume

Administrativna provjera projektnih prijedloga sprovodi se u skladu sa dolje utvrđenim kriterijumima koju će sprovoditi Menadžeri Fonda ili druga lica zaposlena u Fondu koja odredi Izvršni direktor. Ovi kriterijumi se strogo primjenjuju i bilo koji projektni prijedlog koji ne ispunjava sve administrativne kriterijume navedene u Javnom pozivu ne ulazi u dalji postupak. Provjera ispunjenosti administrativnih kriterijuma sprovodi se prije početka, a nastavlja se i za vrijeme procjene projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume odabira. Nakon pregleda administrativnih kriterijuma podnosiocima prijava koji nijesu zadovoljili administrativne kriterijume šalje se odluka o odbijanju, odnosno isključenju prijedloga projekta iz daljeg postupka. Odluku o isključenju prijedloga iz daljeg postupka zbog neispunjavanja administrativnih kriterijuma donosi Izvršni direktor Fonda. Odluka je konačna i ne može se osporiti, osim u slučaju administrativne greške. Prigovor se šalje Fondu elektronskom poštom na adresu:

info@fondzainovacije.me.

Administrativni kriterijumi:

- a) Podnijeta je sva tražena dokumentacija iz tačke XVI za prijavu, te je napisana na engleskom jeziku
- b) Sadržaj projektne prijave je ispunjen po ispravnim obrascima
- c) Prihvatljivi podnosioci prijave su oni koji zadovoljavaju definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja“ u skladu sa Okvirom Zajednice za državne pomoći za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlju 1.3., tački 16. (ff).
- d) Prijava je predata u elektronskom obliku preko portala na web stranici Fonda u roku navedenom u Javnom pozivu
- e) Prema finansijskom planu iznos pomoći tražene od Fonda nije manji od 20.000 i nije veći od 40.000 eura
- f) Trajanje projekata je najmanje 4 mjeseca, a najviše 12 mjeseci.
- g) Aktivnosti projekta su u skladu s prihvatljivim aktivnostima u sklopu ovog Programa kako su navedene u tački VII.

2. Procjena projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume odabira

Svi projektni prijedlozi koji su zadovoljili administrativne kriterijume ulaze u postupak procjene projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume odabira.

Menadžeri Fonda, nakon uvida u projektne prijedloge, svaki projektni prijedlog šalju trojici evaluatora koji su iz područja tehnologije kojoj projekat pripada.

Da bi projektni prijedlog ušao u postupak procjene po kriterijumima odabira mora zadovoljiti pred kriterijum koji se odnosi na tehnološki nivo razvijenosti inovacije. Pred kriterijum 1 provjeravaju evaluatori.

1. Tehnološki nivo razvijenosti inovacije (proizvoda / usluge / tehnologije/procesa) na početku projekta jasno je opisan i može se svrstati između
TRL 3 - TRL 4 (nije niži od TRL 3 niti viši od TRL 4):
 - Da
 - Ne

Podnosilac prijave kojem je po ovom kriterijumu dodijeljeno NE od dvojice od trojice evaluatora isključuje se iz postupka dodjele te se ne vrše dalje provjere.

Kriterijumi odabira koje ocjenjuju evaluatori su:

1. PROJEKAT

1.1. Da li su cilj, svrha i očekivani rezultati projekta jasno su definisani i obrazloženi ?

- a) Cilj, svrha i očekivani rezultati projekta su izuzetno jasno definisani i obrazloženi
- b) Ciljevi su vrlo dobro definisani i obrazloženi
- c) Ciljevi su dobro definisani i obrazloženi
- d) Ciljevi nisu dobro definisani i obrazloženi
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare:

Jesu li ciljevi jasno navedeni i dobro obrazloženi? Na koji bismo način mogli provjeriti postizanje ciljeva? Možemo li objektivno izmjeriti da li će predloženi ciljevi biti postignuti ili ne? Jesu li predloženi ciljevi ostvarljivi?

1.2. Sprovodljivost predloženog istraživanja odnosno je li predloženo istraživanje izvodljivo u smislu prikladnosti aktivnosti, vremenskog rasporeda, proračuna i može li se ostvariti u predloženom razdoblju.

- a) Predloženo istraživanje je izuzetno lako izvodljivo.
- b) Predloženo istraživanje je lako izvodljivo.
- c) Predloženo istraživanje je izvodljivo.
- d) Predloženo istraživanje nije izvodljivo

- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

Ima li projektni prijedlog jasan, cjelovit, izvodljiv i detaljno opisan plan sprovođenja, koji uključuje aktivnosti identifikovane na odgovarajući način kao i realističnu procjenu vremenskog okvira i potrebnih resursa za njegovo sprovođenje uključujući adekvatan i jasno razrađen proračun. Jesu li metode istraživanja prikladne? Što se tiče predloženih ciljeva, je li vremenski raspored ostvarljiv? Je li predloženi proračun isplativ i prikladan za predloženi projekat?

2. NIVO INOVATIVNOSTI

2.1. U odnosu na tržište inovacija (proizvod, usluga i/ili tehnologija), koja je predmet projektnog ulaganja, prema nivou novosti rješenja predstavlja:

- a) Radikalnu inovaciju za tržište (ili stvaranje sasvim novog tržišta)
- b) Znatno poboljšanje u odnosu na postojeća rješenja na tržištu
- c) Inkrementalnu inovaciju u odnosu na postojeća rješenja na tržištu u svrhu stvaranja novih verzija proizvoda, usluga, tehnologija primjenjivih na nova tržišta
- d) Inovacija ne predstavlja radikalno, znatno poboljšanje niti inkrementalnu inovaciju u odnosu na postojeća rješenja na tržištu
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

Temelji li se inovacija na najnovijim rezultatima istraživanja i tehnološkog razvoja? Objasnite zašto smatrate da je inovacija radikalna ili predstavlja poboljšanje ili je inkrementalna u odnosu na postojeća rješenja na tržištu? Ima li projekat tehnološki rizik, tj. ne zna se da li se ideja/predloženo rješenje može izraditi i kao takvo funkcionisati?

2.2. U odnosu na poslovno okruženje inovacija procesa koja je predmet projektnog ulaganja, prema nivou novosti rješenja predstavlja:

- a) Radikalnu inovaciju
- b) Znatno poboljšanje u odnosu na postojeća rješenja
- c) Inkrementalnu inovaciju u odnosu na postojeća rješenja
- d) Inovacija ne predstavlja radikalno, znatno poboljšanje niti inkrementalnu inovaciju

- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare:

Temelji li se inovacija na najnovijim rezultatima istraživanja i tehnološkog razvoja? Obrazložite zašto smatrate da je inovacija radikalna ili predstavlja poboljšanje ili je inkrementalna u odnosu na postojeća rješenja na tržištu? Ima li projekat tehnološki rizik, tj. ne zna se da li se ideja/predloženo rješenje može izraditi i kao takvo funkcionirati?

Evaluator ocjenjuje kriterijum 2.1. ili kriterijum 2.2.

3. PROCJENA TRŽIŠNOG POTENCIJALA

3.1. Proizvod ili usluga i/ili tehnologija koji će rezultirati iz projekta predstavljaju inovaciju na:

- a) Globalnom tržištu
- b) Regionalnom tržištu
- c) Lokalnom tržištu (CG)
- d) Proizvod/usluga/tehnologija ne predstavlja inovaciju za globalno, međunarodno, regionalno ili lokalno tržište
- e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

Procijenite tržišni doseg proizvoda/usluge/tehnologije koji se temelji na predloženoj inovaciji, odnosno ima li inovacija potencijala za uspjeh na ciljanom tržištu na kom se nalazi manja konkurencija ili je uopšte nema, te ima li inovacija potencijal za uspjeh na globalnom tržištu. Takođe, jesu li potencijalni korisnici/kupci adekvatno opisani, je li predočen poslovni model i način ulaska na ciljano tržište, ispravno procijenjen početni tržišni udio, analizirana konkurencija (supstituti), uočene potencijalne barijere ulaska na tržište, predočeni regulatorni zahtjevi koje treba ispuniti, uključujući i zahtjeve vezane za intelektualno vlasništvo?

3.2. Modernizacija poslovanja primjenom inovativnih procesnih rješenja rezultiraće konkurentnošću preduzeća na:

- 1. Globalnom tržištu
- 2. Regionalnom tržištu

3. Lokalnom tržištu (CG)
4. Primjena inovativnih procesnih rješenja neće rezultirati konkurentnošću preduzeća na globalnom, međunarodnom, regionalnom ili lokalnom tržištu.
5. U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare

Procijenite hoće li modernizacija poslovanja primjenom inovativnih procesnih rješenja rezultirati konkurentnošću preduzeća na ciljanom tržištu na kom se nalazi manja konkurencija ili je uopšte nema te ima li inovacija potencijal za konkurentnost preduzeća na globalnom tržištu? Takođe, jesu li potencijalni korisnici/kupci adekvatno opisani, je li predložen poslovni model i način ulaska na ciljano tržište, ispravno procijenjen početni tržišni udio, analizirana konkurencija (supstituti), uočene potencijalne barijere ulaska na tržište, predloženi regulatorni zahtjevi koje treba ispuniti, uključujući i zahtjeve vezane za intelektualno vlasništvo?

Evaluator ocjenjuje kriterijum 2.4. ili kriterijum 2.5.

Obrazloženje:

Globalno tržište podrazumijeva doseg inovacije na svjetsko tržište; regionalno tržište podrazumijeva zemlje okruženja (Bosnu i Hercegovinu, Albaniju, Kosovo, Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku i Makedoniju), lokalno tržište podrazumijeva tržište CG

4. OPERATIVNI KAPACITETI APLIKANTA - Stručnost ključnih članova tima, vještine i sposobnost da sprovedu predloženi projekat
 - 4.1. Da li su struktura i kompetencije svih članova projektnog tima potrebnih za sprovođenje projekta adekvatne, odnosno da li su njihove odgovornosti realno raspoređene i opisane?
 - a) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su odlične
 - b) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su vrlo dobre
 - c) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su dobre
 - d) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su minimalne
 - e) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Pitanja za komentare:

Je li podnosilac prijave osigurao adekvatne ljudske resurse potrebne za sprovođenje projekta, na realan način definisao strukturu, kvalifikacije i kompetencije članova

projektnog tima i rasporedio njihove odgovornosti i isplanirao upravljanje projektom, te jesu li članovi projektnog tima sposobni da realizuju poslovnu ideju?

Evaluatori ocjenjuju pojedinačne aspekte koji sačinjavaju svaki evaluacioni kriterijum, a svaki aspekt ocjenjuju na skali od pet brojeva - od 1 do 5. Njihove ocjene su jednako vrijedne, te se stoga izvlači srednja vrijednost. Od evaluatora se očekuje da uz svaku ocjenu dodaju i komentar u obliku koji će dati podnosiocima prijave jasnu povratnu informaciju.

Konačna ocjena evaluacije formira se na temelju sljedeće formule:

$$K = 0,15I + 0,4II + 0,3III + 0,15IV$$

gdje su *I*, *II*, *III* i *IV* srednje ocjene (obračunava se na temelju aritmetičke sredine za svaki kriterijum i na temelju aritmetičke sredine za sve kriterijume zajedno) trojice evaluatora za odgovarajući kriterijum te je *K* konačna ocjena projektnog prijedloga. Konačna ocjena obračunava se zaokruživanjem na 2 decimale.

3. Donošenje odluke o finansiranju

Na temelju konačne ocjene (*K*) svih projektnih prijedloga formira se konačna rang lista, Menadžeri Fonda kontaktiraju najviše rangirane prijave i dogovaraju uslove sprovođenja projekta. Pregovori se mogu odnositi na finansijski, pravni i/ili sadržajni dio projektnih prijedloga, s obzirom na komentare nezavisnih evaluatora. Podnosioci su dužni dostaviti sljedeću dodatnu dokumentaciju:

1. Dokumenti vezani za obračun troška plata osoblja:
 - 1.1. Za novozaposlene osobe dostaviti prijedlog ugovora (nepotpisan) te dokument na osnovu koga je određena plata.
 - 1.2. Za postojeće zaposlene dostaviti platne liste za razdoblje od 3 uzastopnih punih mjeseci koji prethode projektnom prijedlogu.
2. Validnu ponudu za svaki trošak veći od 6.000 eura osim za troškove osoblja.
3. Plan nabavki.

Nakon završenih pregovora šalju se odluke o prihvatanju ili odbijanju projekata.

Podnosioci prijave kojima su odobreni projekti pozivaju se na potpisivanje ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Da bi projektni prijedlog bio finansiran mora imati konačnu ocjenu (*K*) najmanje 3,80.

Popis korisnika s kojima je potpisan Ugovor o dodjeli granta bit će objavljen na internet stranici Fonda za inovacije u roku od 10 radnih dana nakon stupanja na snagu Ugovora.

Objavljuju se najmanje sljedeći podaci:

- naziv korisnika;
- naziv projekta;

- iznos bespovratnih sredstava dodijeljenih projektu i stopu sufinansiranja (intenzitet pomoći);
- kratak opis projekta.

XV. Dokumentacija koja je potrebna za sprovođenje Programa

1. Javni poziv za Program provjere inovativnog koncepta
2. Program provjere inovativnog koncepta
3. Pravilnik za evaluaciju projekata
4. Ugovor o dodjeli granta

XVI. Dokumentacija za prijavu

1. Prijavni obrazac
2. Finansijski plan
3. Biografija za članove projektnog tima
4. Izjava podnosioca prijave
5. Izjava o neekonomskim aktivnostima
6. Izjava o (ne)povratnosti PDV-a

XVII. Indikatori na nivou projekata i Programa za provjeru inovativnog koncepta za naučno-istraživačke institucije

Programom za provjeru inovativnog koncepta podržaće se projekti koji imaju ranu fazu tehnološke spremnosti, odnosno od TRL3 do TRL4. Podrška će biti usmjerena na projekte s jasno definisanim očekivanim rezultatima, u skladu s prethodno navedenim ciljevima Programa.

Za potrebe praćenja postignuća projekta, aplikant je obvezan u Prijavnom obrascu odabrati indikatore iz Tablice 1 i navesti konkretne ciljne vrijednosti indikatora koje očekuje ostvariti sprovođenjem projekta. Takođe je u Prijavnom obrascu potrebno obrazložiti ciljne vrijednosti i njihove veze s planiranim projektnim aktivnostima. Ostvarenje indikatora rezultata pratiće se za vrijeme trajanja sprovođenja projekta, a indikatori ishoda i učinka u periodu nakon sprovođenja.

U okviru praćenja i vrednovanja projektnih postignuća, uzimaće se u obzir neizvjesnost postizanja indirektnih rezultata Programa koji se mjere na nivou ishoda i učinka.

Tabela 1 Indikatori na nivou projekata i programa

[O] Cilj Programa: Povećanje broja novih inovativnih preduzeća koja osnivaju univerziteti ili istraživački centri					
Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
01	Učinak	Povećan udio inovativnih preduzeća koja osnivaju naučno-istraživačke organizacije	Inovativna preduzeća koja osnivaju naučno-istraživačke organizacije	Pet godina od završetka sprovođenja projekta	Aplikanti ne uključuju indikator u projektni prijedlog. Fond za inovacije će indikator pratiti na nivou Programa.
	<p>Opis: Indikator mjeri udio inovativnih preduzeća u Crnoj Gori koja osnivaju naučno-istraživačke organizacije.</p> <p>U okviru praćenja indikatora pratiće se udio inovativnih preduzeća prema pripadajućim strateškim prioritetima utvrđenim S3.</p> <p>Izvor provjere: izvještaj i/ili anketa po završetku sprovođenja projekta.</p>				
02	Učinak	Povećana saradnja između naučnoistraživačkih organizacija i preduzeća	Ostvarena saradnja između naučno-istraživačkih organizacija i preduzeća u vidu kolaborativnih projekata, ugovora o licenciranju, zajedničkog ulaganja itd.	Pet godina od završetka sprovođenja projekta	Aplikanti ne uključuju indikator u projektni prijedlog. Fond za inovacije će indikator pratiti na nivou Programa.
	<p>Opis: Indikator mjeri povećanje broja saradnji između naučno-istraživačkih organizacija i preduzeća.</p> <p>U okviru praćenja indikatora pratiće se udio inovativnih preduzeća prema pripadajućim strateškim prioritetima utvrđenim S3.</p> <p>Izvor provjere: izvještaj i/ili anketa po završetku sprovođenja projekta.</p>				

[A] Unapređenje kapaciteta naučno-istraživačkih organizacija za razvoj inovacija					
Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
A	Ishod	Broj zaposlenih osoba u istraživačkim organizacijama u inovativnim aktivnostima	Zaposleni u naučnoistraživačkim organizacijama	Tri godine od završetka sprovođenja projekta	Indikator je potrebno odabrati i za njega postaviti ciljanu vrijednost na nivou projekta za
	<p>Opis: Indikator mjeri broj zaposlenih u naučno-istraživačkim organizacijama koji su angažovani na istraživačko razvojnim aktivnostima bez obzira na visinu stručne spreme.</p>				

	Izvor provjere: izvještaj i/ili anketa po završetku sprovođenja projekta	svaki projekat.
--	--	-----------------

[Aa] Povećanje uključenosti osoblja u istraživačko-inovacione aktivnosti					
Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
Aa	Rezultat	Broj novozaposlenih osoba uključenih u sprovođenje projekta	Zaposleni u naučno-istraživačkim organizacijama	Na kraju projekta	Indikator je potrebno odabrati i za njega postaviti ciljanu vrijednost na nivou projekta za svaki projekat.
	<p>Opis: Indikator mjeri broj novozaposlenih osoba u naučno-istraživačkim organizacijama koji su uključeni u sprovođenje projekta bez obzira na visinu stručne spreme.</p> <p>Izvor provjere: izvještaj i/ili anketa po završetku sprovođenja projekta</p>				

[B] Povećanje prenosa rezultata istraživanja i razvoja u komercijalizaciju					
Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
Ba	Ishod	Broj ostvarenih transfera tehnologije (potpisani ugovori o istraživanju i razvoju ili ugovor o licenciranju intelektualnog vlasništva ili osnivanje spin-off)	Broj transfera tehnologije	Tri godine od završetka sprovođenja projekta	Indikator je potrebno odabrati i za njega postaviti ciljanu vrijednost na nivou projekta za svaki projekat.
	<p>Opis: Indikator prati broj transfera tehnologije.</p> <p>Izvor provjere: izvještaj i/ili anketa po završetku sprovođenja projekta</p>				

[B] Povećanje prenosa rezultata istraživanja i razvoja u komercijalizaciju					
Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
Bb	Ishod	Broj prijava za intelektualno vlasništvo (uključujući patente, zaštićene robne marke, industrijski dizajn itd.)	Prijava za intelektualno vlasništvo	Na kraju projekta	Indikator je potrebno odabrati i za njega postaviti ciljanu vrijednost na nivou

	<p>Opis: Indikator mjeri Broj prijava za intelektualno vlasništvo (uključujući patente, zaštićene robne marke, industrijski dizajn itd.).</p> <p>Izvor provjere: izvještaj i/ili anketa po završetku sprovođenja projekta</p>	projekta za svaki projekat.
--	---	-----------------------------

[Ba] Broj izrađenih dokumenata u svrhu komercijalizacije inovacija

Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
Ba	Rezultat	Broj izrađenih dokumenata u svrhu komercijalizacije inovacija	Dokument	Na kraju projekta	Indikator je potrebno odabrati i za njega postaviti ciljnu vrijednost na nivou projekta za svaki projekat koji uključuje aktivnosti izrade navedenih dokumenata.
	<p>Opis: Indikator mjeri broj analitičkih dokumenata, studija, planova, strategija, te sličnih dokumenata razvijenih a kojima je svrha podrška u komercijalizaciji tehnologija i inovacija povezanih sa sprovođenjem projekta.</p> <p>Izvor provjere: izvještaji za vrijeme trajanja sprovođenja projekta i završni izvještaj</p>				

[Bb] Izrađen prototip

Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
Bb	Rezultat	Broj uspješno dokazanih koncepata	projekat	Na kraju projekta	Potrebno je odabrati najmanje jedan indikator rezultata iz grupe Bb i za njega postaviti ciljnu vrijednost na nivou projekta.
	<p>Opis: Indikator se odnosi na broj projekata u kojima je uspješno dokazan koncept. Na kraju sprovođenja projekata ocjenjuje se je li koncept dokazan, dokazan djelimično, dokazan s dodatnim neplaniranim rezultatima ili nije potvrđen. U ostvarenje pokazatelja ubrajaju se svi projekti u kojima je koncept djelimično ili u potpunosti uspješno dokazan.</p> <p>Izvor provjere: završni izvještaj o sprovođenju projekta i propratna dokumentacija</p>				

[Bb1] Demonstrirana tehnička izvodljivost					
Oznaka indikatora	Nivo	Indikator	Jedinica mjere	Rok za ostvarenje	Napomena vezano za odabir indikatora
Bb1	Rezultat	Broj demonstracija tehničke izvodljivosti	projekat	Na kraju projekta	Potrebno je odabrati najmanje jedan pokazatelj rezultata iz grupe Bb i za njega postaviti ciljnu vrijednost na nivou projekta.
	<p>Opis: Indikator se odnosi na broj projekata u kojima je uspješno demonstrirana tehnička izvodljivost.</p> <p>Izvor provjere: završni izvještaj o sprovođenju projekta i priložna dokumentacija</p>				